

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS
SPRENDIMAS Nr. 2021/2
2021-01-15, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – **Rūmai**) Profesinės etikos taryba (toliau – **PET**) išnagrinėjo UAB „Architektų Gildija“ (toliau – **Pareiškėjas**) skundą dėl architektės Rūtos Stuopelienės (toliau – **Atsakovė**) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų (toliau – **Skundas**).

Skundas išnagrinėtas ir sprendimas priimtas 2021-01-15 vykusio PET posėdžio metu, kuriame dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius, Vaida Cromley, Dainius Čepurna, Kęstutis Lupeikis. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, posėdžio sekretorius – Rūmų projektų vadovas Žilvinas Sperauskas. Posėdyje taip pat dalyvavo Rūmų teisininkė Monika Kuodė. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu pateikė Pareiškėjo atstovas Rokas Mazuronis ir Pareiškėjo advokatas Laurynas Didžiulis. Atsakovė PET posėdyje dalyvauti atsisakė, ji visus paaiškinimus pateikė raštu.

I. Pareiškėjo skundo ir paaiškinimų esmė

Rūmai 2020-07-22 gavo Pareiškėjo „Drausminį skundą dėl architektės Rūtos Stuopelienės veiksmų“. Skunde Pareiškėjas nurodė:

I. Faktinės aplinkybės

1. 2010 m. UAB „Archinova“, projekto vadovas Rimantas Stuopelis ir architektūrinės projekto dalies vadovė Rūta Stuopelienė parengė centrinio parko teritorijos, esančios Šiauliuose, detalų planą (toliau – **Detalusis planas**). Detaliajame plane nustatyta, kad maksimalus leidžiamas statinių aukštis – 2 aukštai (12 metrų).
2. 2016 m. Šiaulių miesto savivaldybės administracija išdavė projektavimo sąlygas Šiaulių centrinio parko teritorijos projekto parengimui - specialiuosius architektūros reikalavimus Nr. SVA-145, kuriuos 2016-03-22 patvirtino savivaldybės vyr. architektė Rasa Budrytė (toliau – **Projektavimo sąlygos**). Projektavimo sąlygų 9 punkte nurodoma: „*Architektūrinius – planinius sprendinius eskizinėje studijoje pristatyti Lietuvos architektų sąjungos Šiaulių skyriui ir Šiaulių miesto bendruomenei*“.
3. Projektavimo sąlygų parengimo metu buvusi ir vis dar Šiaulių Tarybos nare esanti Giedrė Mendoza Herrera, užėmė Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojos pareigas (tuo metu tiesioginė vyr. architektės vadovė). Be šių viešųjų pareigų Giedrė Mendoza Herrera taip pat buvo ir UAB „Archinova“ filialo „ER projektai“ projektų vadovė bei architektė.
4. 2016-03-24 Pareiškėjas kreipėsi į Šiaulių miesto savivaldybės administraciją dėl projekcinio pasiūlymo Šiaulių centrinio parko teritorijai (toliau – **Projektinis pasiūlymas**) derinimo, nusiųsdamas elektroninį laišką vyr. architektėi. Atsakydama į Pareiškėjo el. laišką vyr. architektė pranešė, kad „*nuomonę pareikšiu kai ji bus suformuota (tam dar turiu šiek tiek laiko), tik turiu pastebėti, kad labai jau tragiška architektūra iš pirmo žvilgsnio (nesupykite už tiesmuką pastebėjimą), visiškai netinkama miesto parkui. Beje, o kur nors koks schematiškas pjūvis su bent minimaliomis altitudėmis – padėtų apsispręsti*“.
5. 2016-04-04 Pareiškėjas, reaguodamas į pastabas, nusiuntė vyr. architektėi papildytus projektinius pasiūlymus, pridėjus prie projekto schematišką pjūvį. Vyr. architektė pateiktą Projektinį pasiūlymą atmetė, motyvuodama tuo, jog pagal pateiktą pjūvį yra identifikuojami trys aukštai, o to negali būti pagal nustatytą Detalų planą. Taip pat nurodė, kad vientisas tūris ir perimetrinis užstatymas nedera prie Detaliuoju planu numatytos laisvo planavimo užstatymo sąlygos, Projektinis pasiūlymas taip pat nedera ir su kitame sklype esančiu pastatu. Šis elektroninis laiškas, kuriuo atmetė Projektinį pasiūlymą buvo persiustas kaip kopija ir G. M. Herrera. Atkreiptinas dėmesys, kad G. M. Herrera yra R. Stuopelienės dukra.
6. 2016-04-12 Pareiškėjas elektroniniu laišku dar kartą kreipėsi į vyr. architektę dėl Projekcinio pasiūlymo derinimo. Prašymas vėl buvo atmestas - vyr. architektės teigimu Projekcinio pasiūlymo architektūrinė išraiška nepasikeitė ir vizualiai atrodo kaip maksimalaus galimo užstatymo daugiabutis. Vyr. architektė, be kita ko, nurodo, kad „*Kaip nederėjo Jūsų siūlomas variantas prie aplinkos bei gretimo užstatymo, o taip pat ir Detaliujo projekto nuostaty, taip ir toliau nedera – geriau, deja, nepasidarė*“. Paskutinį Pareiškėjo siųstą laišką dėl

Projektinio pasiūlymo derinimo vyr. architektė persiuntė Lietuvos architektų sąjungos (LAS) Šiaulių skyriaus pirmininkei R. Stuopelienei.

7. 2016-04-13 R. Stuopelienė elektroniniu laišku atmetė Projektinį pasiūlymą nurodydama, kad: „*Laiškas persiųstas LAS Šiaulių skyriaus Valdybos nariams, kad pareikštų savo nuomonę. Dėl pristatymo Architektų sąjungoje, manau kol kas kalba neina: Laba diena, peržiūrėjau PP ir likau apstulbusi dėl žmonių neprofesionalumo, nesuvokimo, ką daro, ir stūmimo buldozerio principu parke statinį, kuris nei masteliu, nei architektūra neatitinka Šiauliečių lūkesčių, kas turi būti parke.*“ Toliau R. Stuopelienė, tame pačiame el. laiške pateikė detalizaciją dėl netinkamų aspektų Pareiškėjo pateiktame Projektiniame pasiūlyme: „*1. Neįvertintas reljefas, aukščių skirtumas - 1 m.; 2. Neįvertinti esami medžiai - čia parkas, o ne kvartalinis gatvės užstatymas; 3. Nepateisinami pastato patalpų aukščiai - 4m ir 4m iki stogo lūžio (patalpos aukštis antrame aukšte - 8m ties kraigu). Akivaizdus yra noras pagudrauti. Detaliajame plane nėra numatyta 2 a + mansarda ar trečias aukštas. Detaliajame plane nurodytas maksimumas iki kraigo nereiškia, kad neįmanomais būdais jį reikia pasiekti, jei yra komercinė funkcija, tokia kaip medicininės paslaugos ir vaikų darželis. Gal SPA numatoma antrame aukšte su tropikų miškais ir baseiniais ir šuolių tramplynais, kas būtų visiškai absurdas? Plano schema neatkleidžia tikrųjų investuotojo ketinimų, o jei deklaruojama, kad bus darželis – tai projektuotojas nesigauja aukščiuose, patalpų plėčiuose, bendrai funkcijoje; 4. Apie siūlomą pastato estetiką net diskutuoti negalima - pritariu Rasai, kad blogiausių daugiabučių pavyzdys; 5. Nėra jokios architektūrinės ir planinės - erdvinės pastato idėjos - iškelti statmenys apie perimetru užbrėžtą užstatymo liniją. Autorius, tikriausiai nėra girdėjęs apie pastatus „egoistus“ - architektūros akcentus, kurie statomi numatytame laisvo užstatymo sklype tam, kad būtų išryškinta pastato architektūrinė idėja, atspindinti ir papildanti parko rekreacinę ir paslaugų funkciją, kad pastatas būtų „įrašytas“ į gamtinę situaciją“.* 2016-04-13 siūsto el. laiško pabaigoje R. Stuopelienė papildomai išsakė savo asmeninę nuomonę apie Projektinį pasiūlymą: „*Mano nuomone, tokiems PP pritari negalima. O investuotojas turėtų ieškoti kūrybiškai įgalaus architekto. Galima surengti PP pristatymą Šiaulių visuomenei - išgirsime tikrąjį vertinimą žmonių, kuriems miesto parkas yra svarbu. O jei dar prisiminsime istorinį šito parko atsiradimą... P.S. Gaila, kad projektuotojas nepasirašo savo vardo ir pavardės, matyt pačiam gėda.*“
8. 2016-04-14 Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius oficialiai atmetė pateiktą Projektinį pasiūlymą. Pateikiama rekomendacija autoriams iš esmės patobulinti sprendinius ir pateikti projektą pakartotiniam derinimui.
9. 2016-10-28 Pareiškėjas el. laišku nurodė vyr. architektėi, kad sutartis sudaryta tarp jo ir užsakovo yra nutraukta dėl spaudimo iš savivaldybės pusės reikalaujant keisti architektą.
10. 2018 m. UAB „Archinova“ filialas „ER projektai“ pateikė projektinį pasiūlymą Šiaulių centrinio parko teritorijai (toliau – **Naujasis projektinis pasiūlymas**). Naujajame projektiniame pasiūlyme architektūrinės projekto dalies vadove nurodyta R. Stuopelienė, o projekto vadovu – R. Stuopelis. Naujajame projektiniame pasiūlyme nurodomas projektuojamo pastato aukštingumas – 3 aukštai ir mansarda; pastato aukštis iki aukščiausios altitudės nuo 0.00 iki 11.70 metrų. Atkreiptinas dėmesys, kad R. Stuopelienė dar 2016 m., kaip LAS Šiaulių skyriaus pirmininkė, išreiškė nuomonę apie Pareiškėjo parengtą Projektinį pasiūlymą, be kitų argumentų, nurodydama, kad Detaliajame plane nėra numatyta 2 aukštų ir mansardos ar trečio aukšto, tačiau rengiant Naująjį projektinį pasiūlymą priėmė tokius sprendinius dėl kurių Pareiškėjas buvo itin sukritikuotas.
11. 2020-07-12 „Smulkiųjų projektavimo įmonių asociacijos“ „Facebook“ puslapyje G. H. Mendoza nurodė, kad Naujasis projektinis pasiūlymas yra ir jos projektas, t. y., kad G. H. Mendoza, matomai, prisidėjo prie šio projekto sukūrimo.
12. Apibendrinant faktines aplinkybes, nagrinėjamu atveju susiklostė situacija, kuomet Pareiškėjo parengtą Projektinį pasiūlymą kritikuoja ir atmeta G. H. Mendozai pavaldi vyr. architektė, tačiau vėliau G. H. Mendozos mama R. Stuopelienė parengia Naująjį projektinį pasiūlymą, kuriame yra ir tų pačių vyr. architektės ir R. Stuopelienės anksčiau griežtai sukritikuotų sprendinių. Naujasis projektinis pasiūlymas, parengtas R. Stuopelienės patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės vyr. architektės R. Budrytės. Atkreiptinas dėmesys, kad iš faktinių aplinkybių matyti, kad su G. H. Mendoza susijusios R. Budrytė su R. Stuopeliene ne tik dėjo

pastangas atmesti Projektinį pasiūlymą, kurį rengė Pareiškėjas ir priimti Naujajį projektinį pasiūlymą pasinaudojant tarnybine padėtimi, bet tai darė neetiškai, neprofesionaliai ir nepagarbiai.

II. Drausminio skundo pagrindas

13. Nagrinėjamu atveju R. Stuopelienė pažeidė Europos architektūros paslaugų teikėjų etikos kodekso (toliau – **Etikos kodeksas**) 4 principą „Isipareigojimai profesijai“.
 - A. *Dėl nepagarbos Pareiškėjo atžvilgiu*
14. Etikos kodekso 4 principo 4.1 punkte nurodyta, kad visi architektūros paslaugų teikėjai plėtoja savo profesinę veiklą, išlikdami nepriklausomi, nešališki, dori, garbingi, sąžiningi, užtikrindami savo veiklos konfidencialumą ir vientisumą. Vadovaujantis Etikos kodekso 4 principo 4.3 punktu, visi architektūros paslaugų teikėjai stengiasi savo veiksmais prisidėti prie šios profesijos žmonių nepriklausomumo, nešališkumo, savigarbos, sąžiningumo ir principingumo stiprinimo. Papildomai Etikos kodekso 4 principo 4.11 punkte nurodyta, kad architektūros paslaugų teikėjas nekritikuoja kito architekto darbo piktavališkai arba nesąžiningai ir nesistengia jo diskredituoti. Nagrinėjamu atveju LAS Šiaulių skyriaus pirmininkės R. Stuopelienės elgesys – nekorektiškas bendravimas elektroniniu paštu su Pareiškėju ir nepagarbus Pareiškėjo architektų menkinimas pažeidė visus aukščiau įvardintus principus.
15. Vertinant 2016-04-13 siųstą Atsakovės el. laišką, galima išskirti šiuos teiginius: *„Detaliajame plane nurodytas maksimumas iki kraigo nereiškia, kad neįmanomais būdais jį reikia pasiekti, jei yra komercinė funkcija, tokia kaip medicininės paslaugos ir vaikų darželis. Gal SPA numatoma antrame aukšte su tropikų miškais ir baseiniais ir šuolių tramplynais, kas būtų visiškai absurdas?<...> Plano schema neatskleidžia tikrųjų investuotojo ketinimų, o jei deklaruojama, kad bus darželis – tai projektuotojas nesigauja aukščiauose, patalpų pločiuose, bendrai funkcijoje; 4. Apie siūlomą pastato estetiką net diskutuoti negalima - pritariu Rasai, kad blogiausių daugiabučių pavyzdys; 5. Nėra jokios architektūrinės ir planinės -erdvinės pastato idėjos - iškelti statmenys apie perimetru užbrėžtą užstatymo liniją. Autorius, tikriausiai nėra girdėjęs apie pastatus „egoistus“ - architektūros akcentus, kurie statomi numatytame laisvo užstatymo sklype tam, kad būtų išryškinta pastato architektūrinė idėja, atspindinti ir papildanti parko rekreacinę ir paslaugų funkciją, kad pastatas būtų „įrašytas“ į gamtinę situaciją“.* Šie laiške išsakyti teiginiai parodo, kad Atsakovė siekė sumenkinti Pareiškėją tendencingai ir nesirinkdama žodžių kritikuodama Projektinį pasiūlymą. Atkreiptinas dėmesys, kad pastabos Pareiškėjui galėjo būti pateiktos ir kitokia – pagarbesne forma, nesistengiant pažeminti Pareiškėjo, tačiau iš Atsakovės pasirinkto bendravimo būdo matyti, kad ji specialiai stengėsi sumenkinti Pareiškėją ir jo atliktą darbą. Siekimas sumenkinti Pareiškėją, piktavališkai teikiama kritika suponuoja ir Etikos kodekso 4 principo 4.11 punkto pažeidimą.
16. Atsakovės tendencingą nusiteikimą ir siekį pažeminti Pareiškėją bei jo profesines pastangas visiškai patvirtina Atsakovės 2016-04-13 el. laiškas Pareiškėjui, kuriame ji nurodė, kad *„Mano nuomone, tokiems PP pritari negalima. O investuotojas turėtų ieškoti kūrybiškai įgalus architekto“.* Atsakovė tiesiogiai išvadino Pareiškėją kūrybiškai neįgalium, taip sumenkindama Pareiškėjo garbę ir orumą. Toks Atsakovės elgesys negali būti toleruojamas architektų profesinėje bendruomenėje, nes pažeidžia architektūros paslaugų teikėjų pareigą plėtoti savo profesinę veiklą dori, garbingai ir sąžiningai, kaip įtvirtinta Etikos kodekso 4 principo 4.1 punkte. Tokie Atsakovės pasisakymai diskreditavo (griovė pasitikėjimą, autoritetą, menkino Pareiškėjo garbę ir orumą) Pareiškėją ne tik šią kritiką išsakant tiesiogiai, bet ir persiunčiant kitiems asmenims. Tokie veiksmai turi būti traktuojami kaip Etikos kodekso 4 principo 4.11 punkto pažeidimas.
17. Pažymėtina, kad 2016-04-13 laiškas buvo išsiųstas ne tik Pareiškėjui, bet ir tretiesiems asmenims, kas tik sustiprina argumentą, kad Atsakovė siekė pažeminti ir sumenkinti Pareiškėją savo nuomonę iškeldama aukščiau jo architektūrinių sprendinių ir grubia forma menkindama jo sugebėjimus (pareigos plėtoti savo profesinę veiklą garbingai pagal Etikos kodekso 4 principo 4.1 punktą pažeidimas) ne tik tiesiogiai, bet ir prieš trečiuosius asmenis.
18. Vertinant 2016-04-13 Atsakovės el. laiško turinį Pareiškėjų manytina, kad Atsakovė tokiu atsakymu siekė sumenkinti Pareiškėją taip, kad jis apskirtai nebedėtų jokių pastangų siekiant Projektinio pasiūlymo patvirtinimo, o Pareiškėjo klientas atsakyty jo paslaugų. Pareiškėjui nebekoreguojant Projektinio pasiūlymo, Atsakovei tapo lengviau siekti Naujojo projektinio pasiūlymo, kurį rengė ji pati, patvirtinimo.

19. Atkreiptinas dėmesys, kad Atsakovė tokiu savo elgesiu pažeidė ne tik Etikos kodeksą, bet taip pat pažeidė ir Architektūros įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą, kuriame įtvirtinta, kad architektų veikla grindžiama, be kita ko, pagarbos kolegoms principu.
20. Apibendrinant išdėstyta, Atsakovės bendravimas, konkrečiai – 2016-04-13 išsiųstas el. laiškas, su Pareiškėju tiek tiesiogiai, tiek persiunčiant el. laiško kopiją kitiems asmenims laikytinas neetišku, žeminančiu Pareiškėjo garbę ir orumą, pasitikėjimą, autoritetą ir negali būti toleruojama. Tokie Atsakovės veiksmai laikytini neatitinkantys architekto profesinės pareigos elgtis sąžiningai, garbingai ir dorai. Akivaizdu, kad Atsakovės savo bendravimu su Pareiškėju pažeidė Etikos kodekso 4 principo 4.1, 4.3 ir 4.11 punktus.

B. Dėl interesų konflikto

21. Atsakovės neetiški veiksmai pasireiškė ne tik žeminančia komunikacija savo profesinio kolegos atžvilgiu, bet ir interesų konflikto. Atsakovė kartu su sutuoktiniu parengė Naująjį projektinį pasiūlymą, prie kurio rengimo tiesiogiai prisidėjo ir Atsakovės dukra. Projektinio pasiūlymo teikimo ir derinimo metu Atsakovės dukra užėmė Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigas ir jai tiesiogiai pavaldi buvo savivaldybės vyr. architektė. Tuo metu, kuomet buvo teikiamas Projektinis pasiūlymas, parengtas Pareiškėjo, visus derinimus ir atmetimus atliko Atsakovei pavaldi vyr. architektė. Analizuojant vyr. architektės el. laiškus Pareiškėjui, matyti, kad el. laiško kopijos (matyti pagal „CC“ skiltį) buvo persiunčiamos ir Atsakovės dukrai.
22. Kadangi Projektavimo sąlygų 9 punkte nurodyta architektūrinius – planinius sprendinius eskizinėje stadijoje pristatyti LAS Šiaulių skyriui, o jo vadove buvo Atsakovė, ji tuo kaip mat pasinaudojo ir tik gavusi Projektinį pasiūlymą iškart ėmė jį kritikuoti.
23. Atmetant Pareiškėjo rengtą Projektinį pasiūlymą buvo nurodyta, kad: *„Nepateisinami pastato patalpų aukščiai - 4m ir 4m iki stogo lūžio (patalpos aukštis antrame aukšte - 8m ties kraigu). Akivaizdus yra noras pagudrauti. Detaliajame plane nėra numatyta 2 a + mansarda ar trečias aukštas. Detaliajame plane nurodytas maksimumas iki kraigo nereikia, kad neįmanomais būdais jį reikia pasiekti, jei yra komercinė funkcija, tokia kaip medicininės paslaugos ir vaikų darželis“*. Tačiau vėliau Atsakovei parengus Naująjį projektinį pasiūlymą matyti, kad pastato aukštis 0.00 iki 11.70 metrų, pastato aukštingumą sudaro 3 aukštai ir mansarda. Šis Naujasis projektinis pasiūlymas buvo patvirtintas, nors Projektinis pasiūlymas, kurį rengė Pareiškėjas buvo kritikuotas ir atmestas būtent dėl aukštingumo, nepaisant to, kad Projektinio pasiūlymo aukštingumas buvo atitinkantis Detaliajame plane nustatytiems reikalavimams ir nedidesnis nei vėliau patvirtinto Naujojo projektinio pasiūlymo. Manytina, kad tokia situacija susiklostė dėl to, kad per savivaldybės vyr. architektę visais įmanomais veiksmais buvo siekiama atmesti Projektinį pasiūlymą ir atgrasyti Pareiškėją nuo Projektinio pasiūlymo koregavimo, siekiant vėliau patvirtinti Atsakovės rengtą Naująjį projektinį pasiūlymą.
24. Atsakovės elgesys, pasinaudojant savo funkcijomis LAS bei dukros tarnybine padėtimi ir atmetant kito architekto parengtą projektinį pasiūlymą, tam, kad vėliau būtų patvirtintas pačios rengtas projektinis pasiūlymas, yra itin neetiškas ir pažeidžiantis geros moralės principus. Pasinaudodama savo dukros tarnybine padėtimi siekiant perimti konkretaus objekto projektavimo darbus Atsakovė pasielgė nesąžiningai, nedorai ir negarbingai, taip pažeisdama Etikos kodekso 4 principo 4.1 punkte įtvirtintas vertybes.
25. Naujojo projektinio pasiūlymo rengėja, siekdama projekto patvirtinimo ir pasinaudodama savo funkcijomis LAS bei dukros užimamomis pareigomis, besąlygiškai ir neetiškai nukonkuruojant savo kolegą (Pareiškėją), pažeidė Etikos kodekso 4 principo 4.10 punkte nustatytą pareigą vengti interesų konflikto ir LR Konkurencijos įstatymo 15 straipsnyje įtvirtintą nesąžiningos konkurencijos draudimą. Atsakovė turėtų lygiomis teisėmis konkuruoti su kitais kolegomis ir nesinaudoti savo visuomeninėmis funkcijomis bei dukters tarnybine padėtimi siekiant asmeninės naudos, todėl turėjo nusišalinti nuo projekto, kurį itin kritikavo ir kurio kritikuotus sprendinius vėliau netgi atkartavo.
26. Apibendrinant išdėstyta, Atsakovė, per savo dukrą, pasinaudodama jos tarnybine padėtimi atmetė Pareiškėjo rengtą Projektinį pasiūlymą ir vėliau patvirtino savo rengtą Naująjį projektinį pasiūlymą. Tokie veiksmai, kuomet vienas architektas pasinaudoja šeimos nario tarnybine padėtimi siekdamas asmeninės naudos privalo būti laikomi Etikos kodekso 4 principo 4.1 ir 4.3 punkto pažeidimu.

III. Drausminio skundo dalykas

27. Atsižvelgdami į išdėstytus teisinius argumentus ir vadovaudamiesi LR architektūros įstatymo 5 straipsnio 6 punktu, 3 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir Etikos kodekso 4 principo 4.1, 4.3, 4.11 punktu, prašome:

1) Įvertinti architektės Rūtos Stuopelienės profesinį elgesį dėl šiame skunde nurodytų jos veiksmų ir pritaikyti atitinkamą drausminę nuobaudą.

2021-01-15 PET posėdžio metu Pareiškėjo teikti paaiškinimai:

28. Pareiškėjas, paklaustas PET pirmininko, dėl PET narių šališkumo abejonių nereiškė.
29. Pareiškėjas paaiškino, kad su šiuo skundu siekiama sukurti precedentą dėl architektūros ekspertų tarybų veiklos taikymo ir apimties, vertinant projektus.
30. Pareiškėjo įmonė ir pats Pareiškėjas asmeniškai rengė Projektinį pasiūlymą Žemaitės g. 70, Šiauliuose. Skunde nėra apeliuojama dėl Projektinio pasiūlymo architektūrinio vertinimo, skundžiama projekto derinimo metu atlikti veiksmai, t.y. miesto vyr. architektėi pateiktas Projektinis pasiūlymas, be Pareiškėjo ar jo užsakovo žinios, buvo nusiųstas miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojai, vėliau ir jos mamai, o mama toliau platino projekto medžiagą, nekorektiškai ją komentuodama. Projekto užsakovas, sužinojęs, kad projekto medžiaga pasiekė savivaldybės administracijos pavaduotojos mamą, kuri komentuodama medžiagą pareiškė: „*O investuotojas turėtų ieškoti kūrybiškai įgalaus architekto*“, sustabdė projektavimo eigą, vėliau nutraukė sutartį su Pareiškėju.
31. Pareiškėjas prašo įvertinti Atsakovės elgesį ir dėl gautos konfidencialios kliento informacijos (asmeninių duomenų, komercinės paslapties) panaudojimo savo komerciniams tikslams, remiantis Etikos kodekso 3.8 taikymo atveju.
32. Pareiškėjas taip pat prašo įvertinti ir Atsakovės elgesį, kai remiantis jos pastabomis, savivaldybės administracija nepritarė Pareiškėjo Projektiniam pasiūlymui, o vėliau pati Atsakovė pradėjo rengti šio objekto projektą, tokiu būdu pažeisdama Etikos kodekso 2.3 taikymo atvejį.
33. Atsakovė, savo pastabose sukritikavusi Pareiškėjo Projektinį pasiūlymą dėl neatitikimo vienam iš detaliojo plano reglamentų – 2 aukštai, pati parengė Naująjį projektinį pasiūlymą, kuriame numatytas 3 aukštų su mansarda pastatas, nors ir neatliko privalomos tokiu atveju detaliojo plano korektūros. Savivaldybė pritarė Naujajam projektiniam pasiūlymui. Pareiškėjo nuomone, Atsakovė pažeidė Etikos kodekso 2.4 taikymo atvejį, nes parengė dokumentą, kuris prieštarauja turimai informacijai.
34. Pareiškėjas paaiškino, kad jam rengiant Projektinį pasiūlymą, Projektavimo sąlygose buvo reikalavimas sprendinius eskizinėje stadijoje pristatyti ekspertams – LAS Šiaulių skyriui. Tačiau objekto projektavimą perėmus Atsakovei, reikalavimo pateikti ekspertiniam vertinimui nebeliko. Atkreiptinas dėmesys, kad Atsakovė yra LAS Šiaulių skyriaus pirmininkė, o jos dukra yra Šiaulių regioninės architektūros tarybos (RAT) pirmininkė. Tokiu atveju sudaroma situacija, kai priklausomai nuo projektuotojo asmens, tam pačiam objektui projektuoti keliami skirtingi reikalavimai, taip pažeidžiant sąžiningos konkurencijos ir Etikos kodekso „Isipareigojimo profesijai“ principus.
35. Pareiškėjas paaiškino, kad savo parengtą Projektinį pasiūlymą pateikė savivaldybės administracijai bendra tvarka („vieno langelio“ principu), tikėdamasis savivaldybei priskirtos ekspertinio konsultavimo paslaugos. Todėl Atsakovės komentaras dėl „*kūrybiškai įgalaus architekto*“ prasilenkia su profesine etika kritikuojant kolegą, pažeidžiant Etikos kodekso 4.11 taikymo atvejį. Juo labiau, kad vėliau perimdama objekto projektavimą, Atsakovė savo veiksmais leidžia suprasti, kad „*kūrybiškai įgalus architektas*“ yra ji pati.
36. Pareiškėjas pripažįsta, kad visoje šioje situacijoje dalis skundžiamų veiksmų formaliai yra susijusių su savivaldybės administracija ir galėtų būti nenagrinėjami, bet tuo pačiu pastebi, kad Atsakovė, atlikdama ekspertinį vertinimą, savivaldybei pateikė rekomendacijas, kurių pagrindu savivaldybės vyr. architektė, tuo metu tiesiogiai pavaldi Atsakovės dukrai (irgi architektėi), nepritarė Pareiškėjo Projektiniam pasiūlymui. Vėliau Atsakovė su dukra pačios ėmėsi šio objekto projektavimo, savivaldybė pakeitė Projektavimo sąlygas, nenumatant ekspertinio vertinimo, ir pritarė projektiniams sprendiniams, kurie neatitinka detaliojo plano reglamentų. Nors Atsakovės dukros oficialiai ir nėra naujai parengto projekto dokumentuose, ji tą yra pripažinusi socialiniame tinkle „Facebook“. Akivaizdu, kad Atsakovės veiksmai buvo nesąžiningi ir derinami su kitais asmenimis, siekiant naudos sau.

37. Pareiškėjo advokatas pridūrė, kad visos faktinės aplinkybės su tai įrodančiais dokumentais bei priedais yra pateikti Skunde.
38. Pasak Pareiškėjo advokato, susiklostė situacija, kuomet Pareiškėjo pateiktą Projektinį pasiūlymą kritikuoja ir atmeta Atsakovės dukrai pavaldi vyr. architektė, tačiau vėliau Atsakovė parengia Naujajį projektinį pasiūlymą, kuriame yra tų pačių vyr. architektės ir Atsakovės anksčiau griežtai sukritikuotų sprendinių. Naujajį projektinį pasiūlymą vyr. architektė patvirtino. Iš faktinių aplinkybių matyti, kad Atsakovė, jos dukra ir vyr. architektė yra susijusios, ir net tik kartu dėjo pastangas atmesti Pareiškėjo Projektinį pasiūlymą ir priimti Atsakovės Naujajį projektinį pasiūlymą, pasinaudojant tarnybine padėtimi, bet tai darė neetiškai, neprofesionaliai ir nepagarbiai.
39. Nagrinėjamu atveju aktualūs ne tik Etikos kodekso principai, bet ir Architektūros įstatymo, Konkurencijos įstatymo bei kitų teisės aktų nuostatos.
40. Pareiškėjo advokatas apibendrina, kad Atsakovės bendravimas, konkrečiai 2016-04-13 el. laiškas tiek Pareiškėjui, tiek persiunčiant ir kitiems asmenims, laikytinas neetišku, žeminančiu Pareiškėjo garbę ir orumą, pasitikėjimą, autoritetą ir negali būti toleruojamas, pažeidžiantis Etikos kodekso 4 principo 1, 3 ir 11 taikymo atvejus.
41. Pareiškėjo advokatas pažymėjo, kad antrasis dalykas yra interesų konfliktas, kuris yra pagrindinė tokio bendravimo priežastis. Naujojo projektinio pasiūlymo rengėja, siekdama projekto patvirtinimo ir pasinaudodama savo funkcijomis LAS bei dukros užimamomis pareigomis savivaldybėje, besąlygiškai ir neetiškai nukonkuruojant savo kolegą – Pareiškėją, pažeidė Etikos kodekso 4 principo 10 punkte nustatytą pareigą vengti interesų konflikto, taip pat Konkurencijos įstatymo 15 straipsnyje įtvirtintą nesąžiningos konkurencijos draudimą. Atsakovė turėtų lygiomis teisėmis konkuruoti su kitais kolegomis, nesinaudoti savo visuomeninėmis funkcijomis ir dukters tarnybine padėtimi, siekiant asmeninės naudos. Todėl turėjo nusišalinti nuo projekto, kurį itin kritikavo ir kurio kritikuotus sprendinius vėliau netgi atkartojė.
42. Apibendrinant, Atsakovės neetiškam profesiniam elgesiui konstatuoti yra išskiriami du pagrindai: nepagarbus, žeminantis elgesys savo profesijos kolegų atžvilgiu ir įsivėlimas į interesų konfliktą.
43. PET nariai teiravosi, kokius Pareiškėjo projektinius sprendinius Atsakovė atkartojė savo projekte. Pareiškėjas paaiškino, kad pagrindinis dalykas buvo funkcija. Pareiškėjas kartu su projekto užsakovu, siekdami konstruktyvaus ir draugiško bendradarbiavimo, prieš pradėdami projektinius pasiūlymus buvo susitikę su savivaldybės administracijos direktoriumi, kad išsiaiškintų savivaldybės lūkesčius tame sklype. Tame susirinkime iš savivaldybės pusės dalyvavo ir Atsakovės dukra, kuri formulavo užduotį. Tolimesnėje nuo gatvės sklypo dalyje buvo numatyta rekreacinė, sportinė funkcija, pirmame aukšte visuomeninė, o viršutiniuose aukštuose gyvenamoji paskirtis. Nors Pareiškėjo ir Atsakovės architektūriniai, tūriniai sprendiniai iš esmės skiriasi, bet sklypo plano ir funkciniai sprendiniai yra labai artimi. Pastato aukštis išliko toks pats, tik Pareiškėjo pasiūlyme buvo 2 aukštai su mansarda, o Atsakovės variante 3 aukštai su mansarda. Būtent dėl aukštų skaičiaus Atsakovė anksčiau griežtai kritikavo Pareiškėjo sprendinius, kaip neatitinkančius detaliojo plano, bet savo pasiūlyme aukštų skaičių dar padidino.
44. PET nariai klausė, kodėl į tarybą kreiptasi tik 2020 m., o ne anksčiau. Pareiškėjas paaiškino, kad tik 2020 m. atsitiktinai IS „Infostatyba“ sužinojo, kad toks projektas yra parengtas ir kas jo autoriai. Pareiškėjas anksčiau tikėjo, kad kritika jo Projektiniam pasiūlymui buvo, nors ir labai nekorektiška, bet nuoširdi, ginant architektūros kokybę. Todėl nebuvo tikslo sekti, kas ir kada tame sklype projektuojama. Be to, „Facebook“ tinkle Atsakovės dukra „išsidavė“, kad dalyvavo šiame projekte. Kitas dalykas, Pranešėjas anksčiau buvo viešai kritikuojamas Atsakovės ir todėl, kad nenurodė Projektinio pasiūlymo autorių, tačiau sau tokio reikalavimo Atsakovė netaiko, kai projektuoja kartu su dukra.
45. PET tikslinosi, kokiomis aplinkybėmis projekto užsakovas su Pareiškėju nutraukė sutartį. Pareiškėjas paaiškino, kad projekto užsakovas sutarties nutraukimą motyvavo „spaudimu“ iš savivaldybės, nes Pareiškėjui rengiant projektą, buvo reikalingas ir derinimas su vyr. architektė, ir ekspertinis vertinimas, o projektuojant kitiems, konkrečiai Atsakovei, tokie reikalavimai nėra keliami. Atsakovė tik atliko pagal statybos techninius reglamentus privalomą viešo pristatymo procedūrą, kurioje nedalyvavo nei vienas žmogus. Atsakovės dukra yra Šiaulių RAT pirmininkė, todėl klausimas irgi nebuvo nagrinėtas. Pareiškėjas taip pat

atkreipė dėmesį, kad jam projektuojant savivaldybės išduotose Projektavimo sąlygose buvo reikalavimas pristatyti eskizinį projektą miesto bendruomenei ir LAS Šiaulių skyriui, o projektuojant Atsakovei neaišku kokių pagrindų tokio reikalavimo nebeliko. Pareiškėjas apie sutarties su užsakovu nutraukimą el. laišku informavo ir vyr. architektę.

46. PET nariai paprašė nurodyti, kokie santykiai yra tarp miesto vyr. architektės ir Atsakovės. Pareiškėjas paaiškino, kad miesto vyr. architektė buvo tiesiogiai pavaldi Atsakovės dukrai, kuri tuo metu ėjo administracijos direktoriaus pavaduotojos, atsakingos už statybas ir teritorijų planavimą, pareigas ir darbinius klausimus detalai derindavo su ja. Pirminiuose susitikimuose tarp projekto užsakovo, projektuotojo ir savivaldybės atstovų, dalyvaudavo ir Atsakovės dukra, kuri formavo savivaldybės poziciją, vėliau tą poziciją perduodavo vyr. architektėi, turėjusiai užtikrinti sprendimų įgyvendinimą, pvz., rengdama projektavimo sąlygas ar kitus administracinius aktus. Taip pat Pareiškėjas priminė, kad miesto vyr. architektė, bendraudama su juo bendra tvarka, siųsdama el. laiškais pastabas Pareiškėjui prie adresatų (kaip „CC“) pridėdavo ir Atsakovės dukrą, kas yra labai keista, nes vyr. architektė bendra tvarka tokių veiksmų neturėtų atlikti.
47. PET nariai klausė Pareiškėjo, ar projekto užsakovo ir projektuotojo organizuoti susitikimai su savivaldybe dėl miesto lūkesčių išsiaiškinimo negalėjo būti pagrindas savivaldybės administracijai, reaguojant į jų iniciatyvą, paskirti iš savivaldybės pusės atsakingą žmogų šiam klausimui. Pareiškėjas atsakė, kad projekto užsakovas ir projektuotojas siekė išsiaiškinti apie „Urban“ programą mieste, planus ar vystomus projektus gretimuose sklypuose, galimybes įgyvendinti bendrus inžinerinius projektus, miesto socialinius poreikius, todėl Atsakovės dukra, kaip atestuota architektė ir turinti reikalingos kompetencijos, buvo įtraukta į procesą. Tačiau nebuvo prašyta, kad Atsakovės dukra taptų kūrybine bendraautore ir, juo labiau, persiųstų savivaldybės dokumentus savo mamai, t.y. Atsakovei, įtraukiant ir ją į kūrybines bendraautore. Projektuotojas siekė teisėto ir skaidraus bendravimo su savivaldybe, o ne pagrįsto giminytės ryšiais.
48. PET nariai tikslinosi, ar Naujasis projektinis pasiūlymas buvo viešintas. Pareiškėjas paaiškino, kad Naujasis projektinis pasiūlymas buvo viešintas tiek, kiek reikalauja statybos techniniai reglamentai, bet Atsakovei, priešingai nei Pareiškėjui, nebuvo keliami reikalavimai pristatyti projektą miesto bendruomenei ir LAS Šiaulių skyriui, savivaldybės Projektavimo sąlygos buvo pakeistos. Būtent to siekė Pareiškėjas savo laiku, t.y. teisės aktais nustatytos projektavimo tvarkos, nekeliant perteklinių reikalavimų.
49. PET nariai domėjosi, kaip buvo pakeistos Projektavimo sąlygos. Pareiškėjas atsakė, kad IS „Infostatyboje“ prie patvirtintų projektinių pasiūlymų medžiagos nėra nei projektavimo sąlygų, nei detaliojo plano korektūros, o prie vidinių savivaldybės dokumentų Pareiškėjas prieigos neturi, todėl negali atsakyti.
50. PET nariai teiravosi ar Pareiškėjas priklauso kuriai nors ekspertų tarybai Šiauliuose. Pareiškėjas atsakė, kad nepriklauso. Tuomet PET nariai klausė, iš kur yra žinoma, kad Naujasis projektinis pasiūlymas nebuvo svarstomas ekspertų taryboje. Pareiškėjas paaiškino, kad jis bendravo su keliais nariais iš ekspertų tarybos, ir išsiaiškino, kad nei jo rengtas Projektinis pasiūlymas, nei Atsakovės rengtas Naujasis projektinis pasiūlymas nebuvo pristatyti ekspertų taryboje įprasta tvarka. Iš to daroma išvada, kad Atsakovė, teikdama pastabas dėl Pareiškėjo Projektinio pasiūlymo, išreiškė savo asmeninę nuomonę, bet pasirašė kaip LAS Šiaulių skyriaus pirmininkė. Oficialiais dokumentais Pareiškėjas to pagrįsti negali, viešai prieinama informacija apie ekspertų tarybų veiklą, nagrinėtus projektus yra ribota.
51. PET nariai klausė, kokias pareigas užėmė Atsakovės dukra tuo metu, kai buvo parengtas Naujasis projektinis pasiūlymas. Pareiškėjas atsakė, kad rėmėsi Atsakovės dukros pateikta kandidato anketa Rūmams, bet oficialiai (pvz., pagal „Sodros“ duomenis) tos informacijos netikrino. Prie Naujojo projektinio pasiūlymo autorių yra nurodyta Atsakovė, jos dukra nenurodyta.
52. PET nariai teiravosi, ar Šiaulių miesto vyr. architektė yra pasikeitusi. Pareiškėjas atsakė, kad pasikeitusi. PET nariai norėjo sužinoti, kas tuo metu savivaldybėje nagrinėjo Naująjį projektinį pasiūlymą. Pareiškėjas atsakė, kad nežino, bet tuo pačiu pastebėjo, kad prašoma įvertinti ne vyr. architektės elgesį. Esminis dalykas, kad projektuojant Pareiškėjui buvo išduotos Projektavimo sąlygos su pertekliniais reikalavimais, prisidengiant architektūros kokybės vertinimu, o pasikeitus projektuotojui, tokių reikalavimų nebeliko. PET nariai tikslinosi, kada pasikeitė miesto vyr. architektė, bet Pareiškėjas tikslaus atsakymo nežinojo. Pareiškėjo žiniomis buvusi

vyr. architektė šiuo metu yra mero visuomeninė patarėja architektūros klausimais, o Atsakovės dukra yra miesto tarybos narė, todėl bendravimas tarp jų turbūt nenutrūkęs.

53. PET nariai aiškinosi, ar Atsakovė, nepagarbiai komentuodama Projektinio pasiūlymo sprendinius, žinojo, kad komentarai skirti konkrečiai Pareiškėjo asmeniui, o ne Pareiškėjo įmonei, kurioje dirbo ir daugiau architektų. Pareiškėjas pasakė, kad jis visiškai įsitikęs, kad Atsakovė tą žinojo, nes visų Pareiškėjo įmonėje rengiamų projektų tiek projekto, tiek ir architektūrinės dalies vadovas yra pats Pareiškėjas.
54. Rūmų teisininkė atkreipė dėmesį, kad Pareiškėjo žodiniuose paaiškinimuose buvo nurodyta daugiau Etikos kodekso principų taikymo atvejų (2.3, 3.8), negu jų pateikta rašytiniame Skunde, o su jais Atsakovė nėra supažindinta. Pareiškėjas paaiškino, kad posėdyje pateikė daugiau medžiagos ir informacijos, patikslino aplinkybes, kas nėra draudžiama pagal PET veiklos nuostatus. Rašytinis Skundas PET, kuriame pateikta pakankamai faktinių aplinkybių, nėra ieškinys teismui, kuriame pareiškimas turėtų būti tikslinamas raštiškai.
55. Pareiškėjo advokatas pridūrė, kad Atsakovės nedalyvavimas posėdyje, nepateikimas paaiškinimų, nebendradarbiavimas galėtų būti vertinamas ir kaip savarankiškos atsakomybės pagrindas, kaip yra advokatūroje.

Kartu su Skundu Pareiškėjai pateikė: Šiaulių centrinio parko teritorijos detalusis planą; 2016-03-22 specialiuosius architektūros reikalavimus Nr. SVA-145; Giedrės Mendoza Herrera kandidatės anketą; 2016-03-24 - 2016-04-05 susirašinėjimą el. laiškais; UAB „Architektų gildija“ parengtą projektinį pasiūlymą; 2016-04-12 – 2016-04-13 susirašinėjimą el. laiškais; 2016-04-14 Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus oficialų projektinį pasiūlymą atmetimą; 2016-10-28 – 2016-11-03 susirašinėjimą el. laiškais; UAB „Archinova“ filialo ER projektai parengtą projektinį pasiūlymą; G. H. Mendoza įrašą „Facebook“ programėlėje.

II. Atsakovės paaiškinimų esmė

2021-01-14 Atsakovė pateikė paaiškinimus raštu. Atsakovė paaiškino, kad:

1. 2010 m. UAB „Archinova“ parengė Centrinio parko teritorijos Šiauliuose detalųjį planą, Atsakovė buvo projekto architektūrinės dalies vadovė. Detaliajame plane buvo nustatytas privalomasis reglamentas - leidžiamas statinių aukštis 12 metrų ir papildomas reglamentas – 2 aukštai. Papildomo rodiklio keitimas supaprastinta koreguojamų detaliųjų planų viešinimo tvarka gali būti pakeistas, nekeičiant privalomųjų rodiklių (šiuo atveju 12 m aukščio).
2. Dėl specialiųjų architektūros reikalavimų, išduotų 2016-03-21. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos vyr. architektė turėjo tokią teisę – nurodyti reikalavimą eskizinėje studijoje pristatyti sprendinius LAS Šiaulių skyriui ir miesto bendruomenei.
3. Dėl Atsakovės dukros. 2016 m. dirbdama Šiaulių miesto savivaldybėje Atsakovės dukra užėmė administracijos direktoriaus pavaduotojos pareigas (savivaldybėje dirbo nuo 2015-05-11 iki 2017-05-25), tačiau nedirbo UAB „Archinova“, nes 2015-05-08 savo pačios prašymu ji buvo atleista. Į buvusią darbovietę Atsakovės dukra grįžo 2017-06-01. Pareiškėjo pateikta Rūmų nario kandidato anketa yra tiesiog manipuliacija faktais.
4. Dėl vyr. architektės komentaro apie UAB „Architektų Gildija“ Projektinį pasiūlymą. Savivaldybės ir miesto bendruomenės interesus atstovaujanti specialistė, atestuota architektė (išlaikiusi profesinę kompetenciją, nors dirbo valdininko darbą) turėjo teisę vertinti projektus, kurie galimai bus vykdomi mieste. Tai jai priklausė ir pagal užimamas pareigas. Pateiktas projektinis pasiūlymas neatitiko teisės aktų reikalavimų.
5. Dėl giminystės ryšių. Atsakovės dukra buvo ne tik savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja, bet taip pat ir atestuota architektė, kurios praktika - 10 metų darbo projektavimo įmonėje. Nieko keisto, kad projektuotojui nereaguojant į pastabas, 2016-04-04 miesto vyr. architektė siunčia informaciją apie projektinius pasiūlymus, kurie kelia abejonių, profesijos kolegei ir vadovei. Tai yra daroma informuojant ir UAB „Architektų Gildiją“.
6. Dėl Atsakovės 2016-04-13 elektroninio laiško. Laidas buvo išsiųstas LAS Šiaulių skyriaus valdybos nariams ir taip pat projektuotojui. Kadangi nebuvo aišku, kas autorius, kokia jo pavardė, kompetencija – tai laiškas išsiųstas bendruoju el. paštu UAB „Architektų Gildijai“. Laiške nenurodyta, kad reikia keisti įmonę, norint

parengti projektinius pasiūlymus. Laiškas tiesiogiai neapeliuoja į gerbiamą skundo Pareiškėją, kurio įmonėje šiuo metu dirba 9 architektai. Šis laiškas nebuvo siųstas visiems LAS Šiaulių skyriaus nariams, taigi jis nebuvo viešas. Pitarus valdybos nariams, apibendrintos pastabos buvo išsiųstos vyr. architektėi. LAS Šiaulių skyriaus valdyba priima kolektyvinius sprendimus ir siūlymus, jie negali „derinti ar atmesti“. Šiaulių miesto savivaldybės administracijai LAS Šiaulių skyrius yra visuomeninis patarėjas, į kurio profesionalius siūlymus ar nuomonę gali būti atsižvelgta. Taigi, miesto vyr. architektėi buvo pateikta LAS Šiaulių skyriaus valdybos nuomonė, į kurią atsižvelgusi, ji priėmė sprendimą nederinti UAB „Architektų Gildija“ projektinio pasiūlymo.

7. Dėl vyr. architektės el. laiško 2016-04-14 UAB „Architektų Gildijai“. Miesto vyr. architektė motyvuotai ir argumentuotai pateikė rekomendacijas sprendiniams patobulinti ir pateikti pakartotinai. Projektinio pasiūlymo autoriams nebuvo užkirsta galimybė atsižvelgti į pastabas ir parengti kokybiškus visomis prasmėmis projektinius pasiūlymus bei pateikti Šiaulių miesto savivaldybės administracijai derinti pakartotinai.
8. Dėl Pareiškėjo 2016-10-28 el. laiško vyr. architektėi. Teiginiai neatitinka tikrovės. Atsakant pridedamas užsakovo UAB „Šiaulių atrakcionų parkas“ raštas „Dėl objekto Žemaitės g. 70, Šiauliuose projektinių pasiūlymų“.
9. 2018-01-25 UAB „Archinova“ filialas „ER projektai“ sudarė sutartį su UAB „Šiaulių atrakcionų parkas“ projektavimo darbams adresu Žemaitės g. 70, Šiauliuose, t.y. praėjus beveik 2 metams po 2016-04-13 (kai tuometinė vyr. architektė siuntė el. laišką LAS Šiaulių skyriaus valdybos pirmininkei). Pabrėžiu, kad tuometinė vyr. architektė dirbo Šiaulių miesto savivaldybėje iki 2018-01-02. Vyr. architektės paaiškinimai ir komentarai apie susiklosčiusią situaciją buvo siūsti Rūmų tarybos nariui ir Rūmų pirmininko pavaduotojui 2020-07-15 (pridedamas laiškas). UAB „Archinova“ filialas „ER projektai“ parengti projektiniai pasiūlymai buvo paviešinti Šiaulių miesto savivaldybės internetiniame tinklapyje, savivaldybės informacinėje skelbimų lentoje, parengti ir suderinti IS „Infostatyboje“ 2018-06-25. Sprendiniai parengti nenusižengiant detaliojo plano privalomųjų reglamentų reikalavimams, t.y. pastato aukštis – 12 m, o papildomą reglamentą – 2 a. projektuotojas įsipareigojo keisti atliekant detaliojo plano koregavimą. Pareiškėjas gi buvo sukritikuotas dėl projektinių pasiūlymų visumos neatitikimo detaliam planui ir architektūros kokybės bei urbanistinio sprendimo (Šiaulių miesto savivaldybės administracijos architektūros ir urbanistikos skyriaus raštas Nr.SVA-202, 2016-04-14).
10. Dėl komentaro 2020-07-12 „Smulkiųjų projektavimo įmonių asociacijos“ „Facebook“ puslapyje. Atsakovės dukra, palikusi Šiaulių savivaldybės administraciją, teisėtai grįžo dirbti į UAB „Archinova“ nuo 2017-06-01, todėl neišvengiamai šis projektas jai yra puikiai žinomas kaip ir visa kita komentare.
11. Apibendrinant aukščiau išdėstytus paaiškinimus, Atsakovė pabrėžia, kad užsakovas visada teisuus. Šiandien neužtenka detaliojo plano leidžiamu užstatymo perimetru iškelti statmenis, pateikiant užsakovui neskundžiamą ir nekoreguotiną pasiūlymą. Tačiau tai neturi nieko bendra su architekto profesine etika. Nežinoma, kodėl manipuluojama datomis ir laiku, interpretuojama faktais (nuoroda į vyr. architektės 2020-07-15 siųstą el. laišką Rūmų tarybos nariui ir Rūmų pirmininko pavaduotojui).
12. Tolimesni skundo punktai dėl etikos sumetimų nekomentuojami, nes:
 1. Nepagarbos pareiškėjui nebuvo – konkretus asmuo niekur nebuvo minimas ir žeminamas, o kolegialiaame susirašinėjime 2016-04-13 tarp valdybos narių buvo nagrinėjami projektinių pasiūlymų architektūros kokybiniai parametrai, neslepiant nuo UAB „Architektų Gildijos“. Laiško turinys paviešintas tiek, kiek norėjo pats Pareiškėjas.
 2. Dėl interesų konflikto - skunde yra pateikta faktų interpretacija, nes aukščiau pateiktos datos rodo, kad Atsakovės atstovaujama įmonė pasirašė sutartį 2018-01-25, kai Skunde minima vyr. architektė nebedirbo savivaldybėje ir net nežinojo apie tokį faktą. Atsakovės dukra dirbo savivaldybėje nuo 2015-05-11 iki 2017-05-25, o nuo 2017-06-01 grįžo dirbti į UAB „Archinova“ filialą „ER projektai“.

Kartu su rašytiniais paaiškinimais Atsakovė pateikė: UAB „Šiaulių atrakcionų parkas“ raštą, 2021-01-06; R. Budrytės elektroninio laiško, rašyto L. Tuleikiui 2020-07-15 kopiją; Projektinių pasiūlymų 2018-06-25 derinimo „Infostatyboje“ kopiją; Giedrės Mendozos Herrerros raštą, 2021-01-14.

III. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėjas nurodė, jog Atsakovė galimai pažeidė Etikos kodekso 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.1, 4.3, 4.10 bei 4.11 taikymo atvejus, t. y.:

4.1 *Visi architektūros paslaugų teikėjai plėtoja savo profesinę veiklą, išlikdami nepriklausomi, nešališki, dori, garbingi, sąžiningi, užtikrindami savo veiklos konfidencialumą ir vientisumą.*

4.3 *Visi architektūros paslaugų teikėjai stengiasi savo veiksmais prisidėti prie šios profesijos žmonių nepriklausomumo, nešališkumo, savigarbos, sąžiningumo ir principingumo stiprinimo ir užtikrinti, kad jų atstovų ir darbuotojų elgesys neprieštarautų šiam kodeksui ir bet kuris asmuo, turintis verslo ryšių su kuriuo nors architektūros paslaugų teikėju, galėtų būti tikras, kad bus apsaugotas nuo nekompetentingumo ar suklastotų arba klaidinančių dokumentų.*

4.10 *Joks architektūros paslaugų teikėjas, paskirtas konkurso vertinimo komisijos nariu, vėliau neužima jokių kitų pareigų, kurios sukeltų interesų konfliktą ir galimai paveiktų konkurso rezultatus.*

4.11 *Architektūros paslaugų teikėjas nekritikuoja kito architekto darbo piktavališkai arba nesąžiningai ir nesistengia jo diskredituoti.*

IV. Sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo Skundą, Atsakovės rašytinius paaiškinimus, taip pat iš klausė Pareiškėjo paaiškinimus žodžiu ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

a. Pareiškėjas parengė Projektinį pasiūlymą ir 2016 m. kovo mėn. nusiuntė savivaldybės vyr. architektui suderinti sprendinius eskizinėje stadijoje.

b. Atsakovė, pasirašydama LAS Šiaulių skyriaus pirmininkės vardu, 2016-04-13 el. laiške, adresuotame ne tik Pareiškėjui, bet ir kitiems asmenims, pateikė savo pastabas dėl Pareiškėjo parengto Projektinio pasiūlymo. Laiške, be išsakytų pastabų projektui, rašoma: „*Mano nuomone, tokiems PP pritarti negalima. O investuotojas turėtų ieškoti kūrybiškai įgalaus architekto*“.

c. 2016-04-14 savivaldybės vyr. architektė oficialiu raštu nepritarė Pareiškėjo parengtam Projektiniam pasiūlymui.

d. Projekto užsakovas 2016 m. spalio mėn. nutraukė sutartį su Pareiškėju, o 2018 m. sausio mėn. sudarė naują sutartį su UAB „Archinova“ filialu „ER projektai“, kuriame dirbo Atsakovė. Atsakovė yra Naujojo projektinio pasiūlymo architektūrinės dalies vadovė.

V. Sprendimo argumentai

Pareiškėjo nurodytų Etikos kodekso taikymo atvejų esmė – architektūros paslaugų teikėjai turi būti nepriklausomi, nešališki, dori, garbingi, sąžiningi, nekritikuoti kito architekto darbo piktavališkai, nesąžiningai, nesistengti jo diskredituoti.

Iš esmės Skunde išskiriami du pagrindai – nepagarba Pareiškėjo atžvilgiu ir interesų konfliktas.

Pareiškėjo pateikti įrodymai (Atsakovės 2016-04-13 el. laiškas, konkrečiai: „*O investuotojas turėtų ieškoti kūrybiškai įgalaus architekto*“) patvirtina, kad Atsakovė, bendraudama su profesijos kolegomis ir kritikuodama kito architekto darbą, peržengė profesionalaus bei pagarbaus bendravimo ribas, įžeidė Pareiškėjo garbę ir orumą ir tai padarė kitų kolegų akivaizdoje. Juo labiau, kad išreikšta nuomonė buvo pateikta LAS Šiaulių skyriaus, kuris atlieka ir ekspertinio vertinimo funkciją, pirmininkės vardu.

Įvykių seka ir faktų visuma leidžia įtarti Atsakovę įsivėlus ir į interesų konfliktą.

Atsakovė pateikė pastabas Projektiniam pasiūlymui LAS Šiaulių skyriaus (architektūros ekspertų tarybos) vardu, nors Pareiškėjas nebuvo kreipęsis į šią organizaciją ekspertiniam vertinimui ar konsultacijai, jis kreipėsi į savivaldybės vyr. architektę eskizinio projekto derinimui. Akivaizdu, kad Atsakovė Projektinio pasiūlymo medžiagą turėjo gauti iš savivaldybės administracijos, kurioje tuo metu aukštas pareigas užėmė Atsakovės dukra, jos tiesioginiame pavaldume buvo miesto vyr. architektė. Nors ir neneigiama, kad miesto

vyr. architektė, atlikdama savo darbo funkcijas, galėjo kreiptis dėl konsultacijos ar nuomonės į kitus profesijos atstovus, tačiau oficialaus bendravimo tarp skirtingų institucijų faktas nenustatytas, neišskaidant abejonių dėl neskaidraus bendradarbiavimo. Pareiškėjas pateikė Projektinį pasiūlymą derinimui eskizinėje stadijoje savivaldybės vyr. architektui, o pastabas gavo iš LAS Šiaulių skyriaus pirmininkės. Ekspertų tarybos vardu pateiktos Atsakovės pastabos, nors ir rekomendacinės, galėjo formuoti nuomonę ir turėti įtakos savivaldybės vyr. architektės sprendimui nepritarti Pareiškėjo projektiniam pasiūlymui. Atsakovės siūlymas ieškoti kito architekto, galėjo turėti įtakos ir Užsakovo sprendimui nutraukti sutartį su Pareiškėju, o naują sutartį sudaryti su Atsakovės atstovaujama įmone. Pažymėtina, kad PET nenagrinėjo nei Pareiškėjo Projektinio pasiūlymo architektūros kokybės, nei Atsakovės pastabų pagrįstumo, išskyrus pastabų pateikimo patį faktą ir nepagarbaus bendravimo atvejį.

Atsakovė anksčiau sukritikavusi Pareiškėjo Projektinį pasiūlymą, ne asmeniškai, o ekspertų tarybos pirmininkės vardu (t.y. su galimomis pasekmėmis), vėliau pati ėmėsi šio objekto projektavimo, užsakymas buvo perleistas įmonei, kurioje direktoriumi ir projekto vadovu dirba Atsakovės sutuoktinis. Kyla įtarimas, kad Atsakovė, kritikuodama Pareiškėjo darbą ir ragindama užsakovą ieškoti kito architekto, tuo pačiu siekė ir naudos sau. Tokioje situacijoje Atsakovė, siekdama nesukelti abejonių dėl savo nepriklausomumo, nešališkumo bei sąžiningumo, privalėjo nusišalinti nuo šio objekto projektavimo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šioje sprendimo dalyje ir IV sprendimo dalyje „Sprendimui reikšmingos aplinkybės“, Atsakovės veiksmai prieštaravo Etikos kodekso 4.1, 4.3 ir 4.11 taikymo atvejų reikalavimams, tačiau Etikos kodekso 4.10 atvejo taikymui dėl interesų konflikto neprieštaravo tik todėl, kad projektavimui nebuvo taikomas konkursas ir Atsakovė nebuvo paskirta konkurso vertinimo komisijos nare.

VI. Profesinės etikos tarybos sprendimas

PET, vadovaudamasi PET nuostatų 50 ir 51 p., Etikos kodekso nuostatomis ir svarstymo metu nustatytų aukščiau nurodytų aplinkybių visuma bei pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nutarė, kad architektė Rūta Stuopelienė **pažeidė** Etikos kodekso 4 principo („įsipareigojimai profesijai“) 4.1 taikymo atvejį (vienbalsiai), 4.3 taikymo atvejį (dėl šio Kodekso taikymo atvejo 3 PET nariai balsavo „už“ ir 1 „prieš“) ir 4.11 taikymo atvejį (vienbalsiai), tačiau nepažeidė Kodekso 4.10 taikymo atvejo (vienbalsiai).

PET perduoda sprendimą Rūmų Architektų profesinio atestavimo komisijai ir, vadovaudamasi PET nuostatų 51 p. **rekomenduoja skirti Atsakovei įspėjimą** (2 PET nariai balsavo už rekomendaciją skirti įspėjimą; 1 – rekomenduoti poveikio priemonės netaikyti; 1 - rekomenduoti atestato galiojimą sustabdyti).

PET rekomenduoja Rūmų nariams savo profesinėje veikloje vengti situacijos, kai visuomeninė veikla persipina su privačia veikla ar kyla dėl to abejonių.

Posėdžio pirmininkas

Darius Juškevičius

Posėdžio sekretorius

Žilvinas Sperauskas

Sprendimo projektą rengė Žilvinas Sperauskas.

Sprendimas surašytas 2021-02-17.